Jaargang 115. Vrijdag, 5 December 1856. No. 146.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aangifte voor de Weekmarkt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de eerste helft van het jaar 1857 op de **WEEKMARKT** alhier eene plaats verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, een OVERDEKTEN of ONOVERDEKTEN STAL, of op den OPEN GROND, dat zij, overeenkomstig art. 102 van het Reglement van Politie, verpligt zijn, ten minste **acht dagen** vóór den **laatsten Maandag in de maand December van dit jaar,** zich daartoe ter SECRETARIJ dezer Gemeente aan te geven; zullende de LOTING op laatstgemelden dag, des namiddags te VIER uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis plaats hebben.

GRONINGEN, 4 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Declaratien.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van degenen, wie zulks aangaat, dat vóór den **laatsten Januarij** aanstaande behooren te worden ingediend de **DECLARATIEN** wegens LEVERANTIEN of WERKEN, ten dienste dezer Gemeente in het loopende jaar **1856** gedaan.

GRONINGEN, 4 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Pacht, Huur.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* waarschuwen bij deze degenen, welke iets aan de Gemeente wegens **PACHT, HUUR,** als anders, verschenen in **1856, verschuldigd** zijn, dat verschuldigde op den VERSCHIJNDAG, immers uiterlijk in de maand **December 1856,** te **betalen,** bij gebreke waarvan zij in regten zullen worden aangesproken.

GRONINGEN, 4 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* vestigen de aandacht der Ingezetenen op het bepaalde bij art. 5 van het REGLEMENT van POLITIE, luidende als volgt:

»Ieder zal, voor of bijlangs zijn Gebouw of Erf, de »**losse sneeuw,** zoo dikwerf dit noodig is, van de »**klinkers brengen** op de **openbare straat,** »en ze daar behoorlijk slechten of dit doen verrigten; voorts »in den tijd tusschen Zonsopgang en 10 uur 's avonds, »zoodra de **klinkers glad zijn,** deze met **zand,** »**asch** of **turfmolm bestrooijen** of doen **be**»**strooijen.**"

GRONINGEN, 4 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 6den December 1856, 's voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

AUSTRALIE.

De Engelschen, die door de rijke goudproductie in het zuiden van Nieuw-Holland aangemoedigd werden om verdere ontdekkingsreizen te doen in dit vijfde werelddeel, besloten voor eenigen tijd, om eene expeditie te zenden in het noordelijk gedeelte des lands, dat nog geheel onbekend was, in de hoop, van daar streken te vinden, die even zoo goudrijk en vruchtbaar zijn zouden, als het zuiden. Deze expeditie, geplaatst onder de leiding van *Gregory*, is dan ook in het begin dezes jaars aan de noordkust, nabij de monding van de rivier de Victoria, aan land gezet. Men verwachtte dat men, deze rivier opvarende, tot in het binnenste des eilands zou kunnen doordringen; doch deze rivier werd weldra bevonden slechts eene geringe uitgestrektheid te hebben. Men kwam eerst in eene onvruchtbare landstreek, waar de plantengroei zeer schaarsch was, en waar men noch mensch noch dier zag, en eindelijk, na 350 mijlen doorgedrongen te zijn, aan eene woestijn, die misschien meer dan 900 mijlen breedte heeft, geheel waterloos en woest: eene ware woestijn van Sahara. De expeditie is daarop naar de zeekust teruggekeerd, en de hoop, om in Noord-Australië even bevoorregte streken te vinden, als men in Zuid-Australië heeft aangetroffen, is dus geheel teleurgesteld.

JAPAN.

Nederlands betrekkingen tot Japan zijn vooral in den laatsten tijd veelvuldig ter sprake gekomen, en hebben, ook dezer dagen weder in de Tweede Kamer der Staten Generaal, tot geheel tegenover elkander staande opiniën aanleiding gegeven. Het mag daarom niet ondienstig geacht worden ook eens te hooren hoe het buitenland daarover denkt. Als eene bijdrage daartoe ontleenen wij aan de *Weser Zeit.* het volgende artikel:

Als om strijd maakt Nederland eenerzijds en Rusland van den anderen kant het hof aan het schoone, rijke, keizerlijke Japansche eiland. Zij doen het in alle stilte, doch, voordat zij het vermoeden, gaat welligt op een goeden dag de sluwe Yankee alleen met het geheele gebraad weg, zelfs zonder zijn broeder John een beet te gunnen. Telkens meerdere geschenken worden van Nederland naar Japan afgezonden. Zooals bekend is, strandde onlangs een Hollandsch schip met zulke lokspijs in de Chinesche zee. Een groot deel van zijn denken en handelen wijdt het Nederlandsche gouvernement aan allerlei opmerkzaamheden voor zijne liefste te Jeddo. Den 10den Nov. l.l. bezochten de ministers van binnenl. zaken en koloniën de kon. Ned. grofsmederij te Leiden, om daar het op bevel der regering gemaakte schoone model dier inrigting te bezigtigen, 't welk tot een geschenk aan den Keizer van Japan is bestemd, waarna bevel gegeven werd het in te pakken. — Die geschenken der hofmakers rigten vaak weinig uit, maar het geven houdt toch niet op; zelfs de Yankee geeft rijkelijk presenten, maar hij denkt: wanneer de preutsche dame daar in 't geheel niet wil, dan zend ik haar kogels naar Jeddo toe. Maar zulk eene keuze is aan Nederland niet meer vergund. Geen van de nieuwste tractaten met Japan heeft veel gebaat, noch het Russische, noch het Amerikaansche, noch het Engelsche. Daarom ook zal Jeddo's uur welligt spoedig slagen en Nangasaki voor Nederland verloren gaan. Wat aan kapitein *Gibson* op Java wedervoer wordt niet vergeten, en wat hij sprak na zijn terugkeer was geen scherts; maar wat meer beteekent: een commodore *Perry* laat niet met zich spotten.

Op het nabuurland der ijsbeeren kan Japan geen vertrouwen stellen; het nam hem eens zijne noordelijke eilanden weg. Maar Japan behoeft dat land ook niet te vreezen, omdat het geene eigenlijke zeemagt is. Slechts eene zoodanige zal Japan nemen, wanneer de tijd gekomen is. Niet uit het noorden of westen, maar uit het oosten zal zijn veroveraar van over de baren komen.

En toch is geen land voor de verovering van Japan beter gelegen dan Rusland, 't welk ook reeds lang heeft ingezien, hoe gewigtig de bezitneming van het keizerlijke rijk voor hem is. Doch zoolang het rijk der Czaars blijft wat het nu nog is, zoolang het geen handelsvolk of zeemogendheid wordt, kan geen deel der handelswereld belang hebben bij de verovering van Japan door Rusland.

De bemoeijingen van Rusland om vasten voet in Japan te krijgen, begonnen in de laatste helft der vorige eeuw. Het nam toen eenige aan Japan behoorende eilanden weg. Van drie zijden, het westen, noorden en noordoosten, wordt Japan door Rusland omsloten, 't welk de geheele kust in het noorden van China, de Kurilen, de Aleutische eilanden, den noordwestelijken hoek van Noord-Amerika en het sterke Sitka bezit en beheerscht. De uitbreiding van het Russische gebied van de oostkust van Noordelijk Azië tot aan de westkust van Noord-Amerika toont ons, dat de veroveringsplannen van Rusland zich in geenen deele tot de grenzen van het oostelijk halfrond bepalen. Bezat het Japan, dan kwam het in het bezit van eene menigte van havens, wegens hare voortreffelijkheid en gunstige ligging zonder voorbeeld, en zoude dan bij zijne onmetelijke hulpbronnen de teugels van den wereldhandel in zijne handen hebben. Doch dit schijnt aan den kolossus van *Peter den Groote* niet beschoren te zijn. Een andere heerscher, van de grondvesters van Engeland afstammende, is uit het oosten opgedaagd; hij staat aan het strand van den grooten oceaan der aarde en spreekt: wereldzee, gij behoort mij! zijne nabijheid bij en magt op de wateren en zijne buitengewone handelsgeschiktheid schijnen aan de wereld te verkondigen, dat hij alleen bestemd is, welligt reeds in de naaste toekomst, om, tot uitbreiding van het wereldverkeer, aan het keizerrijk van Japan een einde te maken.

TURKIJE.

Het vraagstuk der ontruiming van het Ottomanische grondgebied door de vreemde troepen houdt de diplomatie nog steeds in beweging. Frankrijk en Rusland schijnen wel in te zien, dat aan hunne eischen tot eene onmiddellijke ontruiming door de betrokken mogendheden niet dadelijk zal worden gevolg gegeven, en hebben mitsdien aan de groote mogendheden een nieuw voorstel gedaan, volgens hetwelk de partijen het over een nieuwen termijn zullen moeten eens worden. Deze termijn wordt op den 1sten Februarij a.s. bepaald. Engeland en Oostenrijk moeten, naar men zegt, met dit voorstel geen genoegen nemen, en hardnekkig blijven bij hun besluit, om de schepen en troepen eerst dán te doen vertrekken, wanneer alle punten van het Parijsche vredestractaat tot uitvoering zullen zijn gekomen.

— Den 1sten November j.l. heeft de Fransche consul te Jeruzalem formeel bezit genomen van de puinhoopen en het terrein der oude kerk van Sint Anna daar ter stede, door den Sultan aan den Keizer der Franschen voor de eeredienst der Latijnen afgestaan.

ITALIE.

Volgens telegrafische depêches te Londen en Parijs ontvangen, is op het eiland Sicilië in de nabijheid van Palermo een opstand uitgebarsten. De aanvoerder daarvan is zekere *Bentivenga*, aan wien amnestie van eene vroeger over hem uitgesproken veroordeeling wegens politiek misdrijf was verleend. Eenige regementen Zwitsers zijn van Napels naar de plaats des oproers afgezonden. Napels zelve was volgens deze berigten rustig.

— De Keizer en de Keizerin van Oostenrijk bezoeken tegenwoordig de voornaamste steden van de Lombardijsche staten en worden overal met uitbundig gejuich ontvangen. Den 25sten zijn zij in het schoone, prachtig getooide Venetië aangekomen en door de geheele bevolking op de meest hartelijke wijze begroet. Des avonds was de stad schitterend verlicht, was er maskerade op het feestelijk getooide St. Markusplein en daarna een bal.

Zoowel daar als in Triëst heeft Z. M. aan een aantal gevangenen kwijtschelding van straf verleend, en bevolen, dat de regtsgedingen ter zake van gekwetste majesteit zullen worden gestaakt.

Een en ander geeft aan het Triëster dagblad de volgende ontboezeming in de pen. »Die reis is de zegevierende togt van den Keizer van Midden-Europa, die *Dante* en *Petrarca* hebben voorspeld. Op dit oogenblik toch staat Oostenrijk in den waren zin des woords aan het hoofd der Europesche staatkunde. De Keizer van het Westen, door zijne wijsheid en zijn geluk tot het roemrijk toppunt gekomen van algemeen scheidsman te wezen, is van dat standpunt eenige treden teruggekomen door de weifelingen van zijne politiek, terwijl Oostenrijk, door zijne rustige volharding en zijne standvastigheid, zich de eereplaats heeft voorbereid bij de Europesche diplomatie!" Zou zulk eene verheffing van Keizer *Frans Jozef* zelfs Engeland wel bevallen?

ZWEDEN.

De Zweedsche dagbladen deelen mede, dat twee leden van het kabinet hun ontslag aangeboden hebben, en dat een derde minister, de heer *Mörner*, dat voorbeeld denkt te volgen. De hoofdreden van hunne aftreding moet het wets-ontwerp zijn tot invoering der vrijheid van godsdienst waarvan de troonrede gewaagde. De drie ministers behooren allen tot de behoudende partij, die zich sterk tegen die wet verzet. In diezelfde bladen leest men, dat die partij in den adelstand de groote meerderheid heeft, en dat deze dus hoogstwaarschijnlijk de wet verwerpen zal; de meerderheid van den geestelijken stand is evenzoo gestemd. De boeren- en burgerstanden zullen haar ongetwijfeld aannemen; maar er wordt tot het doorgaan eener wet vereischt, dat drie der vier standen die den rijksdag uitmaken, er voor zijn. Het is dus te vreezen, dat deze voordragt hetzelfde lot ondervinden zal als eene dergelijke, welke vroeger werd aangeboden.

GROOT-BRITTANJE.

De zitting van het Parlement zal den 3den Februarij a.s. worden geopend.

— Lord *Clarendon* zal bij het Pruissische bewind opheldering vragen omtrent het gebeurde te Berlijn met den heer *Moore*. Deze heer, een Britsch onderdaan, bevond zich als kunstschilder en kunsthandelaar te Berlijn, en werd aldaar dezer dagen in zijne woning door de politie overvallen, die, na eene huiszoeking te hebben bewerkstelligd, hem aanhield en in het verhoor nam, waarna hij weder werd ontslagen. Deze maatregel was een gevolg van vermoedens, die met de staatkunde in betrekking stonden, doch bleken ongegrond te zijn geweest. Men beschouwt te Berlijn de geheele gebeurtenis als zoo onbeteekenend, dat men zich de tusschenkomst van den Engelschen minister van buitenlandsche zaken ter naauwernood kan verklaren.

— In eene dezer dagen gehoudene vergadering der geografische vereeniging te Londen, werd weder een nieuw plan tot opsporing der expeditie van sir *John Franklin* op het tapijt gebragt. Zoo als uit eene toen gedane mededeeling bleek, is lady *Franklin* voornemens, voor het geval de regering daartoe niet overgaat, eene expeditie tot dat einde uit te rusten. De *Times*, die dergelijke noordpool-reizen reeds zoo dikwijls ontraden heeft, beschouwt de zaak als eene waanzinnige onderneming, en hoopt dat de regering daartoe niet in het minst de hand zal leenen.

— Het maatschappelijk kapitaal van 350.000 £, vereischt voor het daarstellen der telegrafische gemeenschap tusschen Amerika en Engeland, is volgeteekend. Er was veel meer dan benoodigd ingeschreven. De aandeelen zijn van 1000 £ en aanstaanden Vrijdag moet 20 pCt. worden gestort. Van de 350 aandeelen zijn 101 in Londen, 88 in Amerika, 86 in Liverpool, 37 in Glasgow, 28 in Manchester, enz., genomen.

— Berigten van de Kaap ontvangen dd. 23sten September melden dat de vrees voor een Kafferoorlog aldaar geweken was, zoodat de pachters zich weer ongestoord aan hunnen veldarbeid begeven hebben. De regering der Engelsche kolonie heeft het echter niet ondienstig geacht om de grensposten te versterken, ten einde in het ergste geval niet overrast te worden.

FRANKRIJK.

Het bevestigt zich dat thans ook de Engelsche regering hare toestemming gegeven heeft tot het houden van een tweede congres te Parijs, ten einde de geschillen aangaande Bolgrad en het Slangen-eiland geregeld worden.

De Engelsche *Press* doet deze mededeeling vergezeld gaan van de aanmerking, dat lord *Palmerstons* kabinet op nieuw eene diplomatieke nederlaag heeft geleden, door af te zien van eischen welke het eerst onvoorwaardelijk verlangde vervuld te zien. Engeland heeft alzoo, volgens dat blad, het beginsel opgegeven, hetwelk met zooveel halstarrigheid werd vastgehouden, dat namelijk de bepalingen van het vredestractaat, vooral wat Bolgrad betreft, niet voor tweederlei uitlegging vatbaar zijn, en sluit zich aan bij de zienswijze van het Fransche gouvernement, dat zich voegde naar het Russische, volgens 't welk het verschil van uitlegging niet denkbeeldig, maar zakelijk is.

De *Daily-News* zegt, dat het besluit van lord *Palmerston* te weeg gebragt is door den invloed der Duitsche hof-partij, gepaard met de toezegging van Frankrijk, dat het de Engelsche zienswijze de bovenhand zou doen houden in het aanstaande congres.

De *Morning-Post* geeft te kennen, dat Engeland wel in de heropening van het congres heeft toegestemd, maar alleen uit overweging, dat dit niet bij magte zal zijn om in het vredestractaat de minste verandering aan te brengen. Engeland zal nimmer toestaan dat het congres terugkome op het eens vastgestelde nopens Bolgrad en het Slangen-eiland.

— De Keizer en de Keizerin zijn thans voor goed in de hoofdstad des rijks teruggekeerd en die terugkeer is het sein voor allerlei openbare vermakelijkheden. De winter te Parijs zal dus zeer levendig zijn, ook wat feesten en uitspanningen aan het hof betreft.

— Bij het vertrek van den Napelschen gezant *Antonini*, heeft graaf *Walewski*, de minister van buitenlandsche zaken, de hoop uitgedrukt, dat de Koning van Sicilië eindelijk eenige inwilligingen zou doen, en vervolgens het herstel der vriendschappelijke betrekkingen zou vragen. De markies *Antonini* heeft daarop geantwoord, dat de Koning geen concessie te doen had en dat hij zou afwachten, wanneer de westersche mogendheden weder welwillende betrekkingen zouden willen aanknoopen die hij niet verbroken had.

— De *Moniteur* behelst een uitvoerig rapport van den minister *Rouher* aan den Keizer, betreffende de spoorwegen in het keizerrijk. Daaruit blijkt, dat van het algemeene spoorwegnet reeds 6500 mijlen voltooid zijn en 4750 mijlen in de eerstvolgende jaren moeten aangelegd worden. Tot dusver hebben die spoorwegen eene uitgaaf gevorderd van 3080 millioen francs en zullen zij nog eene uitgaaf van 1260 millioen francs vereischen, waarvan 230 mill. ten laste van den staat komen. De min. stelt den Keizer voor om de spoorwegmaatschappijen de noodige magtiging te geven tot de uitgifte van nieuwe actiën, tot een bedrag van 214 millioen francs. Daartoe zou dan trapswijs worden overgegaan, om de geldmarkt niet te zeer te drukken, alhoewel de minister van oordeel is, dat na Februarij 1857 de vereischte kapitalen gemakkelijk zullen te vinden zijn.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 1sten December.

De algemeene beraadslagingen over hoofdstuk V der staatsbegrooting (*Binnenl. Zaken*) worden voortgezet.

De heer *van Nispen* verklaart, dat er bij hem ongerustheid bestond ten aanzien der regeling van het onderwijs, welke ongerustheid nog vermeerderd is door de omstandigheid, dat het tegenwoordige Ministerie is opgetreden met de taak om in dezen aller wensch te bevredigen, en met de verklaring, dat het godsdienstig karakter der natie bewaard, en het Christelijk beginsel behouden moet blijven, daar de gemengde Christelijke school de algemeene wensch, de algemeene behoefte van het volk is. Naar sprekers meening kan de *gemengde* Christelijke school niet voldoen aan den wensch van het volk. Hij vreest, dat het onderwijs zoodanig zal zijn, dat het kwetsend wordt voor de minderheid, en vindt zich dus verpligt om ten sterkste te protesteren tegen de regeling van het onderwijs naar zulke grondslagen. Er zijn, naar zijne meening, slechts twee middelen om ten dezen aan aller wensch te voldoen: 1) verwijdering van alles wat kwetsend is in de toepassing voor ieder in den lande, en alzoo eene wet in den geest van het vorige ontwerp; 2) de afzonderlijke scholen, ingerigt naar ieders godsdienstige beginselen. Hij gelooft, dat dit laatste zou kunnen gebeuren, doch onder den waarborg van een toezigt der geestelijkheid.

De heer *v. Heiden* bestrijdt de heeren *v. Zuylen* en *v. Nispen*, en meent dat men ten minste moet afwachten, wat de minister zal doen, alvorens hem te beoordeelen.

De heer *Dirks* bespreekt den aanleg van spoorwegen; hij is van oordeel, dat die aanleg meer en meer door de menigte wordt verlangd, en dat op de Regering de verpligting berust om dien door ondersteuning te bevorderen; — dat zij daartoe bij magte is; — dat, wat de afschaffing van belastingen betreft, men kan rekenen, dat de bevolking in dat opzigt voor een bedrag van zeven millioenen is ontlast, en dat thans de tijd is gekomen om door den aanleg van een groot spoorwegnet over het land de nijverheid in de hand te werken.

De heer *Meeussen* verlangt bepaald te vernemen, welke rigting de minister ten aanzien van het onderwijs denkt te volgen.

De heer *Zijlker* bespreekt mede breedvoerig de onderwijskwestie, en zegt, zijne stem aan dit hoofdstuk te zullen onthouden, wanneer het uit de discussie mogt blijken, dat de minister niet zoo geheel vreemd is geweest aan de coalitie van 1853 tusschen kerkelijken en politieken en hij in het duister heeft voortgearbeid om ter bereiking van politieke oogmerken, nopens het openbaar onderwijs een slag te slaan.

De heer *Thorbecke* vereenigt zich met hetgeen verleden Zaturdag door de heeren *v. Zuylen* en *Bosscha* in 't midden gebragt is ten aanzien van de regeling van het onderwijs. Wat voorts betreft het voorgedragen cijfer dezer begrooting, dit achtte hij vooralsnog te hoog. Met de nog ontbrekende posten zou er eene verhooging van 3 ton in vergelijking met vorige jaren zijn. Ten aanzien van de vele ontwerpen voor werken van openbaar nut, deelt de spreker in de meening, dat die op den voorgrond geschoven waren om het politieke doel van het Ministerie te verbergen. Dergelijke werken moeten voorzeker ter harte genomen en ondersteund worden; doch men moet daarin niet te ver gaan, en eerst dan van staatswege bijstand verleenen, als de partikuliere krachten te kort schieten. Hij verlangde eene wet tot regeling van de concessiën; er moet een waarborg zijn, dat niet willekeurig de voorkeur aan deneen boven den ander gegeven worde.

De heer *v. Hoëvell* uit den wensch, dat uit de nadere verklaringen van den minister van binn. zaken moge blijken, dat deze geheel instemt met den minister van justitie, dat het niet de taak der Regering is, te zorgen voor de christelijke opvoeding des volks, en dat dit overgelaten moet worden aan wie het behoort; dan bestaat er nog hoop op het voordragen der instelling van zuivere gemengde scholen.

De *minister van binnenl. zaken* neemt thans het woord ter beantwoording der gevraagde inlichtingen. Hij geeft te kennen, dat hij in 1853 met zoovele anderen de toekomst met bezorgdheid te gemoet heeft gezien, omdat er destijds vrees werd gevoed, dat de R.-Kath. eeredienst de predominerende gezindheid zoude worden, en dat hij nog geen berouw gevoelt over hetgeen hij destijds heeft gedaan. Hij erkent geenszins, het hoofd te zijn van het bewind, en verzekert, dat de minister van jus-

titie als zoodanig moet worden beschouwd, en er ook de rigting van bestuurt.

Hij verzet zich tegen het denkbeeld, alsof hij onverdraagzaamheid tegen zijne R.-Kath. landgenooten zoude koesteren, en doet opmerken, dat, al mogt er iets in zeker adres, waaronder zijn naam was geplaatst, zijn opgenomen, 't welk voor andersdenkenden onaangenaam was geweest, dit geenszins als een bewijs tegen zijne tegenwoordige bedoelingen zoude kunnen worden aangevoerd, vermits het toch niet vreemd kan zijn, dat men, in een bestuur optredende, iets van zijne denkwijze opgeeft om alzoo tot eenige overeenstemming nopens eene algemeene rigting te geraken.

Z. exc. verklaart verder, alsnog de beginselen van eene wet op het onderwijs niet in beraadslaging te kunnen brengen, en te hopen, dat men hem in dat opzigt welwillend zal verschoonen.

Ten aanzien van de spoorwegen, erkent de minister, dat men daar behoefte aan heeft; dat veel moet worden overgelaten aan de onderneming van bijzondere personen, maar dat, indien het zeker is, dat zij in de eerste jaren geen voordeel kunnen opleveren, de staat, in 't belang van 't algemeen, te hulp moet komen.

Na de opmerking van den heer *Storm van 's Gravesande*, dat de minister met de uiterste behoedzaamheid zich omtrent de ontwerpen van spoorwegen heeft verklaard, en daardoor velen zal teleurgesteld hebben, antwoordt de minister nog, dat hij voorzigtig moest zijn in zijne opgaaf omtrent de ondersteuning van spoorwegondernemingen, omdat de Vertegenwoordiging daarin gekend behoort te worden. De Regering meent, dat de geldmiddelen het verleenen van ondersteuning veroorloven, en hij hoopt spoedig eene wet daaromtrent voor te dragen.

Daarna is de verdere beraadslaging op morgen bepaald.

's GRAVENHAGE, 2 October.

Men zal weldra in de gelegenheid gesteld worden om mede te werken tot het oprigten van een nationaal gedenkteeken voor onzen geliefden volksdichter *Tollens*. De leden der commissie wier namen wij onlangs mededeelden hebben, zullen, zoo algemeen mogelijk, bij de ingezetenen lijsten van deelneming doen rondgaan, op welke voor *een gulden*, tot oprigting van een nationaal gedenkteeken te Rotterdam, ter eere van *Tollens*, kan worden ingeschreven.

» Hoezeer het in den aard der zaak liggen moge, — zoo laat zich de bedoelde commissie uit, — dat dit gedenkteeken te Rotterdam, de geboorteplaats van *Tollens*, de stad waar hij bijna zijn geheele leven heeft doorgebragt, zal worden opgerigt, moet het desniettemin een *nationaal gedenkteeken* zijn; want voor de gansche natie heeft hij geleefd en gezongen en de gansche natie wil hem daarvoor erkentelijk zijn. Daarom moet dan ook in het geheele vaderland en overal waar Neêrlandsch bloed door d'aderen vloeit, waar Neêrlands volkslied gezongen en verstaan wordt, aan alle Nederlanders en allen die op Nederlandsche poëzy prijs stellen, de gelegenheid tot medewerking worden verschaft; daarom moet het bedrag der inschrijving zoo gering gesteld worden, dat niet alleen de bevoorregte standen der maatschappij, maar ook onze nijvere burgerklassen, welligt zelfs onze ambachtsman, wien de poëzy van *Tollens*, in zijne uren van rust zoo dikwijls heeft verkwikt en bemoedigd, in staat zijn, het hunne daartoe bij te dragen.

— Wij hebben — zegt het *Tielsch Weekblad* — in langen tijd geen berigt vernomen dat ons aangenamer in de ooren klonk, dan de tijding dat waarschijnlijk gevolg zal worden gegeven aan het plan om de Middellandsche- met de Oostzee in onmiddellijk verband te brengen door een spoorweg, welke ons land zou doorsnijden, — een spoorweg tusschen Marseille en Hamburg of Lubeck; eene verlenging alzoo van Breda uitgaande noordoostwaarts door Nederland heen, waaraan alsdan de voor onze noordelijke provinciën geprojecteerde spoorwegen zich zouden aansluiten.

Het komt ons voor dat de verwezenlijking van dit plan voor ons vaderland van het allergrootste gewigt is, omdat het daarbij de vraag geldt of Nederland zal doorsneden worden door een der voornaamste handelswegen der wereld, of wel daarvan uitgesloten zal zijn. De verbinding toch der Middellandsche- met de Oostzee door Frankrijk, België, Nederland en Hannover, is voor al die landen bijna eene levenskwestie; voor Nederland in het bijzonder, dat voornamelijk door den handel moet bloeijen, is het een vraagstuk dat meer dan eenig ander de belangstelling van regering en natie verdient. Wij mogen verwachten dat onze vertegenwoordiging, daartoe geroepen, gereedelijk de gelden zal toestaan, welke tot zulk een einde van haar gevraagd zullen worden. Geen post op de begrooting zou daarop eene meer waardige plaats bekleeden dan de millioenen voor zulk een doel bestemd. Van geen geld kan de natie grootere rente trekken dan van hetgeen in zulk een spoorweg belegd wordt.

— Wij deelden reeds in het vorig nommer de belangrijke tijding mede, dat de Luxemburgsche kamers ontbonden zijn en dat de gewijzigde constitutie bij besluit van Z. M. *Willem III* geoctrooijeerd is, gelijk zij in ontwerp bij de nu ontbonden kamers was ingediend. Dit laatste besluit van den Koning-Groothertog draagt de dagteekening van den 27sten November. — Eene tweede dépêche meldt, dat de rust in Luxemburg onverstoord is gebleven.

Men was deze tijding eenigzins wachtende, ten minste na al het reeds in Luxemburg gebeurde; echter kan het wel niet anders, of ze zal in het groothertogdom een pijnlijken indruk te weeg brengen.

AMSTERDAM, 2 December.

Bij het prov. geregtshof in Noord-Holland werd heden voormiddag een aanvang gemaakt met de behandeling der zaak van *Antonie Augustus Pfeiffer*, oud 36 jaren, geboren te Rotterdam, genees- en verloskundige te Bussum, beschuldigd dat hij in den morgen van Vrijdag den 5den September 1856, tusschen 8 en 9 uur, in zijne woning te Bussum, met het destijds en ook vroeger gebleken voornemen om zich van zijne wettige huisvrouw *Sara Thijssen* te ontdoen en haar het leven te benemen, zich heeft begeven uit zijne kamer naar zijne apotheek, mede in die woning gelegen; dat hij uit die apotheek een puntig tweesnijdend en scherp amputatie-mes heeft genomen, en met dit mes, hetwelk hij achter zijn been verborgen hield, in de keuken zijner woning, zijne huisvrouw, die ongeveer vijf maanden zwanger was, moedwillig een aantal gestokene en gesnedene wonden heeft toegebragt, door welke verwondingen het slagtoffer onmiddellijk gestorven is, en alzoo van *moedwilligen doodslag met voorbedachten rade*, of *moord*.

De beschuldigde was zigtbaar aangedaan bij de voorlezing van de acte van beschuldiging. Er waren 21 getuigen à charge en 11 à décharge gedagvaard.

Te 11½ uur ving het getuigenverhoor aan, 't welk heden avond zal worden voortgezet.

— De weleerw. heer *S. Hoekstra, B.z.*, predikant bij de Doopsgezinde gemeente te Rotterdam, heeft zich zijne benoeming tot hoogleeraar aan het seminarium der Algemeene Doopsgezinde Societeit alhier laten welgevallen.

DORDRECHT, 2 December.

In 1854 werd door den raad dezer gemeente eene gemengde commissie benoemd, ter zake van eene spoorwegverbinding van deze gemeente met andere reeds gelegde of geprojecteerde spoorweglinien. Die commissie zag thans hare pogingen in zooverre met eenen goeden uitslag bekroond, dat het uitzigt bestaat op het tot stand komen van die verbinding, waartoe intusschen vereischt werd het storten van een waarborg-kapitaal. De gemeenteraad nu heeft in zijne bijeenkomst van gisteren besloten, de inschrijvingen in het grootboek der 2½ pCt. nationale werkelijke schuld, aan de gemeente in eigendom toebehoorende, als waarborg-kapitaal tot zoodanig bedrag te verbinden, als noodig zal zijn tot het erlangen van de bedoelde voorloopige concessie.

GRONINGEN, 4 December.

Bij het ter perse leggen dezer was de Hollandsche post nog niet aangekomen.

Na eene kortstondige werking is er wederom staking gekomen in de telegrafische correspondentie, wegens het breken van den draad.

— Het vorstweder, dat ons gisteren scheen te zullen verlaten, is heden nacht, strenger nog dan het was, teruggekeerd, daar de thermometer toen tot 10½ graden FAHRENHEIT (21½ graden vorst) is gedaald.

De stand van den thermometer was:

Dec. 3	's morg.	8 uur	31¼°	's midd.	2 uur	31°	's av. 8 uur	26°
4	»	» »	19	»	» »	29	» 4 »	27¼

— Bewees de trage opkomst der kiezers aan de stembus in den laatsten tijd zoowel hier als elders telkens, dat de vrije verkiezingen door verreweg het grootste aantal stemgeregtigden meer werd beschouwd als een last, waaraan men zich zoo veel mogelijk moet onttrekken, dan als een regt, welks uitoefening tot de eerste burgerpligten behoort — wij mogen nu toch ook in de verkiezing welke Maandag te Appingedam heeft plaats gehad, eens weder een blijk van het tegendeel bespeuren. Van de 223 in die gemeente aanwezige kiezers voor den gemeenteraad kwamen voor de verkiezing van een lid van dien raad 163 leden op. Van deze bragten 77 hunne stem uit op H. A. VERKADE, 56 op A. T. VOS en 24 op A. R. VEGTER. Daar niemand de volstrekte meerderheid verkreeg, moet over de twee eersten eene herstemming gehouden worden, waarvan de dag is bepaald op den 15den dezer.

— Eergisteren werd aan de Hoogeschool alhier bevorderd tot Doctor in de Geneeskunde, de heer S. R. D. VAN WAGENINGEN, van Jellum, na het verdedigen van een Specimen Pathologico-Medicum Inaugurale, *de Cholera Asiatica quae annis* 1854 *et* 1855 *in urbe Groningana saeviit.*

— Op verschillende plaatsen in Hunsingo circuleren tegenwoordig verzoekschriften aan den heer minister van binnenl. zaken, waarin wordt verzocht, dat het z. exc. moge behagen, de uitvoering der werken der eerste en tweede categorie in genoemd waterschap provisioneel te doen schorsen en aan eene nadere overweging van deskundigen te onderwerpen, — aangezien volgens adressanten die werken na de jongste besluiten der prov. staten, rakende den aanleg en de verbetering der scheepvaartkanalen en de bovenwaartsche afsluiting van het Reitdiep, niet meer de oorspronkelijk daarvoor bepaalde capaciteit behoeven te hebben.

— Door den opziener der jagt en visscherij G. STARKE te *Vlagtwedde*, zijn van den 1sten Mei af 21 vossen en 23 valken gedood. In het vorige jaar bedroeg dit getal 47 vossen en 17 valken. In de maand October zijn door hem in zijne betrekking als rijksveldwachter 18 bekeuringen gedaan. Deze opgaven getuigen voorzeker van de activiteit van dezen beambte.

— In de *Drentsche Ct.* komt een welgeschreven artikel voor, waarin de schrijver ernstig er op aandringt, dat ook uit de koloniën van weldadigheid zich eens eene stem late hooren om de bedenkingen toe te lichten, die in genoemde en in onze Courant reeds bij herhaling zijn gemaakt naar aanleiding van het menigvuldig schrijven van brandbrieven door kolonisten. De schrijver zelf zegt niet te willen optreden als verdediger van het bestuur der koloniën. In tegendeel wijst hij op eenige grieven en gebreken, die wel eene naauwgezette overweging verdienen: op de zware bezoldigingen der ambtenaren, die voor het grootste deel op aanbeveling van dezen of genen invloedrijken persoon worden aangesteld, zonder dat op hunne wetenschappelijke vorming en ontwikkeling bijzonder wordt acht geslagen; op het al te omslagtig bestier in het huishoudelijke der maatschappij; op te weinig concurrentie voor de levering van alle artikelen daar benoodigd, enz.

» Maar — zoo vervolgt de schrijver — die mogelijk bestaande leemten vallen buiten de beoordeeling van den kolonist, die — hoe hard het woord ook klinken moge — *genadebrood* eet.

» Dat genadebrood is, wat kwantiteit en kwaliteit aangaat, goed en genoegzaam, en een' blik in de groote maatschappij terugwerpende, kunnen wij zelfs onder dit ons schrijven, eenen pijnlijken indruk niet meester blijven, bij de gedachte, dat ondeugd en luiheid — vagebonden — zóó gevoed worden, terwijl de nijvere ambachtsman, die van den vroegen morgen tot soms laat in den avond gewroet en gewerkt heeft, zich vaak des nachts rusteloos op zijne legerstede omwentelt, terwijl de slaap zijn oog ontvliedt, daar hij niet weet hoe hij den volgenden dag zijn gezin zal voeden.

» De *kleeding* van den kolonist is, naar de behoefte voldoende.

» De *behandeling* kan uit den aard der zaak niet slecht zijn. Op bepaalde uren hebben bepaalde werkzaamheden plaats. Bij het werk is de kolonist vrij, gelijk een gewoon arbeider; mogelijk te vrij, daar het geen moeijelijk op te lossen vraagpunt zoude zijn, of wel immer één kolonist zich het zweet des arbeids van het voorhoofd heeft behoeven af te wisschen. Te huis komende, vindt hij gereinigde, en, zoo noodig, verwarmde lokalen, in enkele waarvan men soms damborden en andere middelen van uitspanning aantreft. Ook de slaapplaatsen zijn goed.

» Slechts hij die de orde verstoort wordt gestraft."

Na deze voorstelling van de voeding, de kleeding en de behandeling der kolonisten, vraagt de schrijver, of het schrijven van brandbrieven aan iets anders dan aan baldadigheid kan worden toegeschreven?

Het verschijnsel van voortplanting eener ééns opgewekte ontevredenheid is trouwens waar te nemen in alle inrigtingen waarin orde en tucht door een bestuur wordt gehandhaafd. Hij durft dan ook haast voorspellen dat, niettegenstaande de in den laatsten tijd meer streng toegepaste straffen door den regter, de brandbriefschrijven-épidemie niet gestuit zal worden, zoo lang niet nog zwaardere straffen zullen *kunnen* worden toegepast.

» Die straf ware welligt te vinden in *déportatie*; want diezelfde onbeschaamde brandbriefschrijver, die zelfs tegenover den regter zijne onbeschaamdheid niet verliest, en zich met zelfvoldoening tot gevangenisstraf hoort veroordeelen, omdat mogelijk een zijner waardige vrienden hem verzekerd heeft, dat het heel goed in het groote logement is, goed eten en weinig werken, — dat zelfde wezen, dat geen eergevoel meer bezit, — bezit ook geen énergie meer. — Komt dan echter de zee met hare gevaren, en het denkbeeld aan dat verre onbekende land en wij gelooven in gemoede dat door de straf van deportatie de maatschappij zou winnen, — de beul slechts verliezen zal."

— Uit *Roermond* wordt ons van den 26sten Nov. geschreven, dat aldaar sedert den vorigen dag de commissaris des Konings in 't hertogdom Limburg, de h.ed.gestr. heer DE VILLEBOIS, vertoeft. Met genoegen zag men de benoeming van hem, die in 1848 met wijs en vast beraad de orde in die stad had bewaard, zoodat elk veilig woonde in 't midden der door SCHERPENZEEL en consorten in beweging gebragte democratische onrust. Elk is bij z.h.ed.gestr. met minzaamheid ontvangen. Gehuisvest bij den heer burgemeester dier stad, heeft hij ook daar gehoor verleend en is hem een diner aangeboden, waar ook monseigneur PAREDIS, zijn secretaris en pastoor MOONEN aanzaten. De bisschop heeft den eersten toast met gevoel uitgebragt. Den 26sten heeft de commissaris alle openbare inrigtingen, kerken, kloosters en scholen bezocht. Ook werd aan de inwoners dier stad een bezoek gebragt en onder deze aan den leeraar der Protestantsche gemeente. Bij alle die bezoeken verkreeg de nieuwe commissaris de aangename overtuiging, dat de stad Roermond den Koning dankt voor de benoeming van dezen tot dien hoogen post.

— Zoowel te Brussel als te Parijs en Londen hebben sneeuw, dooi en mist zich even als hier in den laatsten tijd afgewisseld. De sneeuwstormen hebben het Engelsche kanaal bijna onbruikbaar gemaakt. Alleen aan de Engelsche Lloyd is berigt ontvangen, dat van den 14den tot den 24sten Nov. 104 schepen zijn verongelukt. In die 10 dagen, meent *the Standard*, dat er minstens 500 onheilen ter zee zullen hebben plaats gehad.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 4 Dec. Heden morgen had ten raadhuize de aanbesteding plaats van het maken en leveren van onderscheidene kleedingstukken voor de agenten van politie over de jaren 1857 en 1858, in twee perceelen; 2 biljetten ingekomen, als: 1) overjas *f* 33; kleedjas *f* 30; pantalon *f* 12.50; pet *f* 3.00; halsdas *f* 0,75; 2) overjas *f* 28.95; kleedjas *f* 27.80; pantalon *f* 12,50; pet *f* 3.00; halsdas *f* 0.75; zijnde het laatste van J. VERBEEK, kleermaker alhier. Op het leveren van een duffelschen jas was ingeschreven voor *f* 28.20 en *f* 25,00, welk laatste door P. R. FIJNJE, alhier.

KUNSTNIEUWS.

De concerten van dezen winter zijn Dingsdag-avond op eene voortreffelijke wijze ingezet door het groot vocaal- en instrumentaal concert van den heer M. HAGEMAN. Wie, die in de concertzaal aanwezig was, werd niet in verrukking gebragt door 't geen daar zijne ooren konde streelen? Onze verwachting was groot, steunende op de reputatie van den concertgever en de moeite die hij voor het arrangement van dit concert had genomen, en wij werden in die verwachting niet te leur gesteld. Een orkest, zoo goed en talrijk bezet als hier slechts zelden het geval is, eene keuze van stukken waarover ééne goedkeurende stem opging, en eene uitvoering die slechts zeer weinig te wenschen overliet, — wat kon men meer wenschen? De heer HAGEMAN zelf toonde weder de viool en vooral de piano meester te zijn; het orkest heeft zich op eene enkele uitzondering na loffelijk van zijne taak gekweten; de liedertafel Gruno werd weder met genoegen gehoord. — Het deed ons daarom genoegen, dat de pogingen van den concertgever goed werden beloond door de opkomst van een talrijk en uitgelezen publiek.

KERKNIEUWS.

Tot predikant bij de Herv. gemeente van Oosterbierum is beroepen ds. H. T. WESTEROUEN VAN MEETEREN te Schoonrewoerd; — van Hellevoetsluis ds. J. C. VERHOEFF te Sluis.

— Ds. A. P. A. DU CLOUX, te Oud Alblas, heeft voor het beroep naar 's Greveiduin Capelle bedankt

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 1 Dec., *Sandberg* Bellatrix, Bat.; *Loodijzen* Gebroed., Archangel.

TEXEL 30 Nov., *Mulder* China, Tjilatjap; *Teensma* Aukjen, *de Winter* Geertr. Catharina en *Duiven* Herstelling, Petersb.; de laatste met verlies van zeilen, kluiverboom, ingeslagen verschansing en overgeworpen lading; *Giezen* Twee Gezusters, Nerva; *Besseling* Elsiena, Koningsb.; — 1 Dec. *Lupcke* Helena en Anna, Bat.; *Klein* Maria, 2 *Teensma* Jonge Brechtus en *Rijnberg* Annech. Lammechina, Petersb.; — 1 Dec. terug uit zee, *Schuring* Antje Schuringa, op avont.

VLIE 29 Nov., *Molema* Paulus, Petersb.; *Rozema* Engelina Jantina, v. Riga n. Bordeaux, als bijlegger, met schade; *Katoen qq.* Trekvogel, Delfzijl.

HELVOET 30 Nov., *van Emmen Jr.* Helena Brons, Venetië; *Valkenier* Luit.-Adm. Callenburg, St. Ubes.

BROUWERSHAVEN 30 Nov., *van der Tak* Joan, Bat.; — 1 Dec. *Cars Thzn.* Ternate, Bat.

VLISSINGEN 29 Nov., *van Driesten* Pieter, v. Exeter n. Rott.

HONG KONG vóór 13 Oct., *Crap Hellingman* Agnetha, Amsterd.; *Kikkert* Proteus, Ningpo; *de Jong* Jan Hendrik, S. Francisco; *Muller* Albrecht Beyling, Batavia.

SWATOW .. Sept., *Buys Jr.* Vriendschap, Hong Kong.

BATAVIA 10 Oct., *Rijken* Buitenzorg, Rott.

SAMARANG 9 Sept., *Berk* Jacoba Christ., Bat., 20 n. Pekalongan vertr.; — 15 *Haken* Vier Gebroeders, Bat., 27 n. Soerab. vertr.; — 16 *van Campen* Louisa Wilhelm. en 19 *van Duin* Marinus en Willem, Batavia.

SOERABAYA 6 Sept., *Beck* Phoebus, Bat., 20 n. Tjilatjap vertr.; — 8 *Kramer* Osiris, Bat., 17 n. Nederl. vertr.; — 15 *Hazewinkel* Zeeland, 16 *Graadt van Roggen qq.* van Dam van Isselt en 22 *Verhagen* Vondel, Bat., den 28 n. Panaroekan vertr.; — 24 *Tekelenburg* Sara Alida Maria, Batavia.

PROBOLINGO 10 Sept., *la Seur* Gouvern.-Gener. Rochussen en 14 *Spaanderman* Prinses Sophia, Soerabaya.

PASSAROEANG 17 Sept., *van der Waal* S. van Heel, Soerab.; — 25 *Munnix* Javaan, Batavia.

WIJNKOOPERS-BAAI 20 Sept., *de Jong* Staatsraad Baud, Bat.; — 21 *Kunst* Ary Scheffer, Amst.

SINGAPORE 5 Octi, *Westergaard* Magdalena, Macao; — 19 *Kuipers* Euterpe, Penang.

MAURITIUS 5 Oct., *Geerling qq.* Dirk Arnold en 9 *de Weerd* Hermine, beide v. Bat. n. Amst., zijnde lek.

QUEENSTOWN 27 Nov., *Everts* Drie Aurelia's, Smirna.

DEAL 29 Nov., *Wegman* Electra, v. Rott. n. Antwerpen.

HAMBURG 30 Nov., *Schoon* Jacobus Cornelius, Deventer.

BRUNSHAUSEN 30 Nov., *van Sluis* Annechina, Londen.

BREMERHAVEN 29 Nov., *de Boer* Eendragt, Antw.

CUXHAVEN 28 Nov., *Harkema* Meinskina, n. Rostock en *de Jonge* Wilmina, n. Rendsburg, beide v. Amst.

WARNEMUNDE 29 Nov., *de Jonge* Diewerdina, Lubeck.

FREDERIKSHAVEN 24 Nov., *Bakker* Cathar., v. Petersb. n. Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 30 Nov., *Ouman* Anna Digna, Bat.; *Brouwer* Elsina, Corfu; — 1 Dec. *v. d. Meer v. Kuffeler* Burgem. v. Reenen en *Hartmans* Cathar. en Theresia, Bat.; *Zwaal* Zeemeeuw, Venetië; *Donema* Geertr. Johanna, Livorno; *Puister* Fennegiena, Lissabon.

HONG KONG vóór 13 Oct., *Schiedges* Boreas en *Smit* Mercurius, Amoy; *van Wijland* Ida Willemina en *Dercks* Stad Tiel, Bat.; *Kramer* Christina, Manilla.

SOERABAYA 25 Sept., *van Varelen* Pieter Schoemakers, Nederl.

PASSAROEANG 30 Sept., *Hensing* Abel Tasman, Amst.

TJILATJAP 4 Sept., *Visser* Generaal Michielsen, Rott.; *de Haas* Min. v. Hall en 6 *Haasnoot* Henriëtte, Amst.

MAURITIUS 21 Sept., *Appel* Equator, 2 Oct. *Petersen* Claudius Civilis, Rott.; *de Weerd* Philotaxe, Antw.; alle 3 na gerepareerd te hebben.

SMIRNA 20 Nov., *Collot d'Escury* Doggersbank, Alexandria.

TRIEST 25 Nov., *Hazewinkel* Meika, de Levant en Hamb.

PORTSMOUTH 28 Nov., *Huininga* Meika Jacoba, Cevita Vecchia.

PENZANCE 27 Nov., *Bockhoudt* St. Willebrordus, Leith.

GREENOCK 27 Nov., *Caspers* Fenna, Demerary.

HAMBURG 29 Nov., *Mink* Sicilië, Montevideo.

BERGEN 15 Nov., *Vernes* Merwestroom, Dordr.

Zeilklaar.

LONDEN 28 Nov., *Bakker* Jonge Liefert en 29 *Blouw* Gesina, Antw.

FALMOUTH 27 Nov., *Vaalman* Maria Spesmea, Liverpool; *Jansen* Catharina, Yarmouth.

ELSENEUR, 26 Nov. Het schip Emelie, kapit. *Last*, van Petersburg naar Amsterdam, alhier met schade binnengeloopen, is bezig met lossen, zijnde drie planken gesprongen en meer andere beschadig geworden.

RENDSBURG, 30 Nov. Door de aanhoudende vorst in de laatste dagen is de Eider in het kanaal met dik ijs bezet en de scheepvaart afgebroken. Tusschen hier en Tonningen liggen in het ijs vast: kapit. *Baas* Felicitas, *Kwint* Jantina, *Schuur* Jacoba Gezina, *van Sluis* Gesina, *Bontekoe* Vr. Geertruida, *Jonker* Joh. Christina, *Mulder* Joh. Elziena, *Kremer* Goede Verwachting, *Brockema* Afiena, *Cassens qq.* Folliena, *Geritsma* Jonge Gerrit en *Oldenburger* Minerva. — De Gezina, kapit. *Sluis*, heeft in de Oostzee door zware stormen zeilen en schanskleeding verloren en is de lading overgeschoten.

De Jantje, kapit. *de Haan*, met tarwe van Stettin naar Newcastle, is, na verlies van anker en ketting, met eene gedeeltelijk zieke manschap te Holtenau binnengeloopen.

STRAALSUND, 29 Nov. Van de lading der op Wittow gestrande Geelida zijn ca. 1100 schepel lijnzaad droog, 180 nat geborgen en is de rest verloren. De inventaris is geborgen; het schip zelf wrak.

ELSENEUR, 30 Nov. Gisteren is hier binnengekomen de kof Gesina Mensina, kapit. *Pot*, van Stokholm naar Engeland met teer, wegens verlies van anker en ketting en met eene geringe schade aan den boeg.

KOPPENHAGE, 29 Nov. De holl. kof Trouw, kapit. *Mooi*, van Dantzig naar Bayonne met hout, is den 24sten aan de kust van Bernholm gestrand. De manschap met de vrouw en drie kinderen van den kapitein zijn gered. Het schip is waarschijnlijk wrak; inventaris en lading hoopt men te bergen.

Gepraaid 5 Oct., op 6° 24' N.Br., 20° 30' W.L., *Viersma* Duiveland, v. Amst. n. Bat. — Den 29 Oct., op 25° 17' N.Br., 33° 20' W.L., *Vermey* Twee Gebroed., v. Akyab n. Rott. — Den 26 Nov., op ...., *Zwanenburg* Anna Maria Henriëtte, v. Hamburg n. Buenos Ayros.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

28 Nov. *Bieze*, Vriendschap, v. Dantzig n. Newc., m. erwten.
29 —— *Meter*, Filippus Corn., v. Dantzig n. Bordeaux, m. hout.
Scherpbier, Elsje, v. Koningsb. n. Hull, m. lijnzaad.
Mooi, Tiessiena, v. Dantzig n. Hull, m. gerst.
Beukema, de Marne, v. Stockholm n. Alblasserdam, m. teer.
Kaizer, Harmonie, v. Dantzig n. Perth, m. tarwe.
Homan, Groot Zeewijk, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Swart, Sancta Maria, v. Koningsb. n. Londen, m. erwten.
Karst, Martha Alida, v. Koninhsb. n. Lynn, m. lijnkoeken.
Boswijk, Hendrika, v. Dantzig n. Harl., m. hout.
Lindeboom, Maria Theresia, v. Stockh. n. Engel., m. haver.
Kramer, Catharina, v. Riga n. Belfast, m. lijnzaad.
Orsel, Jantina Cornelia, v. Stockholm n. Engeland, m. teer.
Holstein, Vriendschap, v. Dantzig n. Harl., m. hout.
Boon, Verwisseling, v. Riga n. Londen, m. talk.
Bakker, Frouwina, v. Riga n. Engeland, m. hennep.
Konterman, Vr. Renske, v. Thisted n. Stettin, m. raapzaad.

De wind den 28 Nov. Z.W., Z.Z.W.; den 20sten W.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 28sten November tot en met den 4den Decmber 1856 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 17 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 11 ouden en 6 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 1 *Dec.* Tarwe: Zeeuwsche ruim toegevoerd en als voren redelijk wel van de hand gegaan. Roode tot vorige prijzen beter te verkoopen. — Rogge: Zeeuws. ruim prijsh.; overige soorten zonder prijsverandering met eenigen meerderen handel. — Boekweit, ofschoon ruimer ter markt, door goede vraag wederom *f* 3 à *f* 5 hooger. — Gerst schaars ter markt en tot 10 a 20 ct. hooger coulant opgeruimd. — Haver slap en 10 ct., alsmede Paardeboonen 20 ct. lager verkocht. Bruine 25 à 50 ct. hooger, en witte dito goed prijshoudend. — Erwten: Groote blaauwe door meerder aanvoer 25 à 50 ct. lager; kleine dito daarentegen zonder prijsverandering. — Koolzaad met kleinen handel in één doen.

AMSTERDAM, 3 *Dec.* Tarwe in een doen; 132 ℔ witbonte Poolsche *f* 490. — Rogge onveranderd; 120 ℔ Amer. *f* 260. — Gerst onveranderd. — Boekweit en Haver zonder handel. — Koolzaad 1½ p. vl. lager; dadelijk 85 p. vl., op 9 vat op het Najaar 76 p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* 56,25; vlieg. *f* 55; op Mei *f* 48,50 — Lijnolie op 6/w. *f* 42,25; vlieg. *f* 41.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 1 *Dec.* De prijs der Boter was heden als volgt: Viesche *f* 49 *f* 51½; Kuinder *f* 49 a *f* 51; Kamper *f* 50 a *f* 52; Deventer *f* 45 a *f* 48; Zwolsche *f* 47 a *f* 50.

LONDEN, 28 *Nov.* De aanvoer van Boter bedroeg: van Harlingen 5580 v., Havre 936, Ostende 1533, Antwerpen 202, Amst. 388, Rotterdam 2680, Hamburg 617, Emden 150. De noteringen zijn: beste Friesche 106 a 108 sh., 2de soort 98 sh., Hollands. 98 a 102 sh., Kamper en Zwolsche 100 a 108 sh., Bosscher 96 a 102 sh.; Fransche 88 a 98 sh.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 3 *December.*

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63; Dito Dito 3 pCt. 75; Dito Dito 4 pCt. 94¼. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 23¾; Dito Binnenl. 6 m. 3 pCt. 37⅝; Dito Buitenl. £ 85 3 pCt. 42. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{3}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 103; Dito te Londen 4½ pCt. 92⅝; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 5 pCt. 94⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $74\frac{7}{16}$; Dito Dito 2½ pCt. 38¾; Dito rente Amsterdam, 1854 5 pCt. 83; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $75\frac{1}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 20¼.

Beurs onveranderd, weinig affaire.

ADVERTENTIEN.

Het **BESTUUR** der BIJZONDERE SCHOOL, 1ste Klasse, aan de Ossenmarkt alhier, maakt bekend, dat het ook eene Bijzondere School, 1ste Klasse, in de **PEPERSTRAAT geopend** en tot HOOFDONDERWIJZER daarvan, den Heer **H. VOS** aangesteld heeft, en dat op de School aan den Ossenmarkt thans gelegenheid bestaat om in den Avond-Schooltijd grondig Onderwijs in de **Fransche, Hoogduitsche** en **Engelsche TALEN** te ontvangen, tegen betaling van *f* 1,25 's maands.

GRONINGEN, 1 December 1856.

Namens het Bestuur voornd.:
J. J. P. VALETON.

GEWONE NAJAARS-VERGADERING

van de Vereeniging: **HET METALEN KRUIS,** Afdeeling *Groningen*, op ZATURDAG den 6den December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Koffijhuishouder TIDDENS, in het Huis *de Beurs.*

GRONDWET.

VERGADERING op ZATURDAG den 6den December, des namiddags te drie uur, in **DE HARMONIE.**

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW
DE MARNE.

GEWONE VERGADERING op WOENSDAG den 10den December e.k. — KEUZE van een LID der DIRECTIE.

J. P. MÜLLER, *Secretaris.*

BAL,

op St.-Nikolaas-avond e.k., onder directie van den Heer F. W. H. OTTO, des avonds te 7 uur, ten Huize van D. BAKKER, bij de Korenbeurs. Entrée 49 Cents, met of zonder Dames.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Den 15den September 1856 beviel te *Batavia* van eene *DOCHTER* Vrouwe S. M. L. EEKHOUT, geboren DE WAAL.

*** Bevallen van eene DOCHTER J. M. EEKELENS, geliefde Echtgenoot van

J. R. TJAPKES.

GRONINGEN, 1 December 1856.

*** Heden beviel van eene DOCHTER M. COHEN, geliefde Echtgenoot van

J. J. DE JONGE, JR.,
Borstelmaker in de Turftorenstraat.

GRONINGEN, 1 December 1856.

*** Op den 28sten September 1856 overleed te *Batavia*, tot diepe droefheid zijner Betrekkingen, na eene korte doch hevige ongesteldheid, in den bloeijenden leeftijd van 22 jaren, de WelEdel Gestrenge Heer WILLEM GODIN, 2de *Luitenant bij het Leger in Neêrlandsch Indië.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed onverwacht, na een langdurig lijden, mijne beminde Echtgenoot ADRIANA VAN ROIJEN, in den ouderdom van ruim achtenvijftig jaren, en na eene gelukkige echtvereeniging van 21 jaren. Diep bedroefd staar ik haar met mijne Kinderen en hare eenige Zuster na. — Hoe zwaar ons dit verlies valt te dragen, zal ieder kunnen beseffen, die de dierbare Overledene gekend heeft.

LEEK, 28 November 1856.

A. S. LEURINGH.

*** Het behaagde heden onzen Hemelschen Vader ons teederbemind jongste ZOONTJE, hetwelk wij voor elf maanden uit Zijne hand ontvingen, tot zich terug te nemen.

WARNSVELD, 29 November 1856.

KEPPEL HESSELINK.
E. A. KEPPEL HESSELINK—VIETOR.

*** Door **J. OOMKENS, J.ZOON**, is heden uitgegeven:

M. D. TEENSTRA,

LandhuishoudkundigeAlmanak,

ten dienste van Land- en Buitenman, voor het jaar 1857, 14de Jaargang, *f* 0,30. **Vroegere Jaargangen zijn tegen den halven prijs te bekomen.**

*** **J. RÖMELINGH, DE JONGE,** en **P. VAN WICHEREN, H.z.,** te *Groningen*, hebben uitgegeven en bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

Zalig zijn de Barmhartigen!

Twee Leerredenen door Prof. *P. HOFSTEDE DE GROOT* en Ds. *W. L. F. MOLTZER*, uitgegeven ten **voordeele der Diakenie van de Nederduitsche Hervormde Gemeente** te *Groningen*, en met een zeer belangrijk VOORWOORD aan die Gemeente.

Boekverkooping in het Reventer.

Op **DONDERDAG den 11den December 1856 en volgende dagen;** waarbij vele **belangrijke Werken** over **REGTSGELEERDHEID, GODGELEERDHEID,** ENZ., ENZ. gevonden worden. De CATALOGUS is te bekomen à 10 Cents bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA,** te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

TAFEL
OF
Berekening der Huur of Rente
VAN
EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men absoluut bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

Aan de Inteekenaren is verzonden:

No. 22 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Dr. E. J. DIEST LORGION
EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud: *Bijbelverklaring.* Jezus' verschijning op aarde het middel ter vervulling van het scheppingswoord: „Laat ons menschen maken naar ons beeld dat ons gelijk zij;" door J. H. SONSTRAL. — *Kerkel. Geschiedenis.* Sint-Nikolaas. — *Mengelingen.* De grootheid van den mensch, blijkbaar uit de vorderingen, in de Natuurkunde. — De bevolking van Jeruzalem. Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4—00.

*** De Boekhandelaar **W. EEKHOFF**, te *Leeuwarden*, heeft uitgegeven en verzonden:

ALMAMAK VOOR
Landbouwers en Veehouders,

voor 1857, *bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken.* 30 Cts.

Deze 11de Jaargang, met bijdragen van vele geachte Landhuishoudkundigen, beveelt zich weder door een belangrijken inhoud aan, even als:

BLAAUW, ***Veefokkerij. Verhandeling over het Bevruchten van de Koeijen,*** 15 Cts.

BLOEMLEZING uit de Nederd. berijming van de PSALMEN, *voor Scholen, Catechisatiën en Huisgezinnen, bewerkt door* Ds. J. H. GERLACH, te *Middelburg,* **derde Druk.** 30 Cts.

BLAIR'S ***Advice to Youth, second edition, recommended*** bij S. CROMMELIN, *V. D. M. at Leeuwarden.* 35 Cts.

Verder zijn nog ex. te bekomen van:

EEKHOFF, Beknopte Geschiedenis van Friesland, f 4,20.
——— *Geschiedk. Beschrijving van Leeuwarden,* **2 dln.,** *f* 7,80.
——— *Twaalf Gezigten in Leeuwarden, f* 2,90.
——— *Merkwaardigheden van Hindeloopen,* 35 Cts.; met plaat in carton 60 Cts.

De verkooping van Panden,

welke in de maanden **Augustus, September** en **October 1855** in de **BANK** van **LEENING** te *Groningen* zijn **verset** en geteekend met de letters **K, L** en **M**, zal plaats hebben op WOENSDAG en DONDERDAG den **17den** en **18den** December 1856.

Al wie iets VERSCHULDIGD is aan- of te VORDEREN heeft van wijlen **J. B. PESTMAN,** in leven Aannemer en Timmerman, gewoond hebbende en overleden op den Nieuwen-weg te *Groningen*, en deszelfs Weduwe HILLECHIEN VAN ZOMEREN, wordt verzocht daarvan Betaling of Opgave te doen vóór **den 31sten December 1856**, ten Kantore van

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA,
Advokaat en Notaris.

Advertentie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Winschoten*, —

Gezien hebbende het besluit van H.H. GED. STATEN dezer Provincie, van den 13den November 1856, no 23, waarbij wordt goedgekeurd het **PLAN** van **GELDLEENING** ten behoeve der Gemeente *Winschoten*, groot ***f* 21,000**, en verdeeld in AANDEELEN ieder van ***f* 500**, —

Hebben goedgevonden te bepalen, dat, in gevolge magtiging, bij Raadsbesluit van den **22sten** November j.l., no. 3, aan Burgemeester en Wethouders verleend, de **INSCHRIJVING** zal worden **opengesteld** op den **8sten, 9den, 10den** en **11den December 1856,** ten RAADZALE van de Gemeente *Winschoten*, telken dage van des voormiddags 9 tot 12 uur, terwijl zij, onder kennisgeving daarvan, de belanghebbenden verwittigen, dat het **PLAN** van **NEGOTIATIE** van heden af ter inzage op de SECRETARIJ dezer Gemeente is nedergelegd.

WINSCHOTEN, 25 November 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
G. A. VENEMA.
De Secretaris:
F. J. VAN DIJK.

DILIGENCE-ONDERNEMING
BUWALDA & Co.,

in verband met de **STOOMBOOT FLEVO**, in de vaart tusschen **Harlingen** en **Amsterdam,** met den 2den dezer **gestaakt** zijnde, betuigt de DIRECTIE hiermede aan al hare Begunstigers **HARTELIJKEN DANK** voor de gunst en het vertrouwen sedert jaren en ook nu wederom in zoo ruime mate genoten, waarbij dezelve ook verder minzaam aanbevelende.

GRONINGEN, December 1856.

J. DE GROOT,
Directeur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 8sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene aanzienlijke **HEEREN BEHUIZING** met WOONKELDER er onder en een BINNENTUINTJE, geteekend A 247, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Boteringestraat te *Groningen* en uitkomende in het Stalstraatje aldaar, wordende door den Heer K. DE WAARD en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

II. Eene ruime, nieuws doortimmerde **KOOPMANS BEHUIZING**, get. P 417, met WOONKELDER er onder en ruim PAKHUIS er achter, zijnde eene **Boekweitmalerij**, staande en gelegen aan het Damsterdiepte *Groningen* en uitkomende op den Nieuwen-weg aldaar, wordende door J. T. HUT en Vrouw in eigendom bewoond.

III. Eene nieuwe, wèldoortimmerde en tot velerhande Affaires zeer geschikte **BEHUIZING**, get. A 197, staande aan de Westzijde in de Oude Ebbingestraat te *Groningen*, nabij den Boog, zijnde thans eene welbekante **Broodbakkerij,** wordende door A. A. ALTING en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

Alle drie Perceelen te aanvaarden den 1sten Mei 1857. De Perceelen 1 en 2 te bezien ZATURDAG vóór den Verkoopdag, van 11—4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris te bekomen, en Perceel 3 te bezien ZATURDAG vóór en op den Verkoopdag, van 11—3 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 24sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, met meerdere Goederen publiek worden verkocht:

Eene **VROUWEN ZITPLAATS** in de Martini-Kerk te *Groningen*, get. no. 622.

Om te aanvaarden den 1sten Januarij 1857.

PUBLIEKE VERKOOP VAN EEN
TJALKSCHIP.

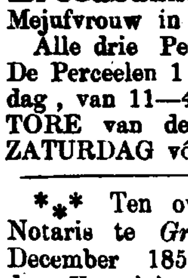

Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA,** Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 22sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. J. SMID, buiten de Apoort te *Groningen*, publiek ter Verkoop worden aangeboden: een zeer net en sterk **TJALKSCHIP**, voor ruim twee jaren nieuw van de Werf gehaald, genaamd ***EBENHAËSOR***, gemeten op 47 Tonnen, met COMPLETEN INVENTARIS, in eigendom toebehoorende aan E. SCHIPPERS, liggende buiten de Apoort te *Groningen*, en aldaar dagelijks te bezien.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA,** Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 23sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van G. H. UITHOF, in het Logement *de Zeven Provinciën*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Eene groote roijale **BEHUIZING** met OPENE PLAATS, fraaijen TUIN daarachter en VRIJEN GANG ter zijden, uitgang hebbende in den Paulusgang, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Boteringestraat te *Groningen*, geteekend letter A no. 221, in eigendom toebehoorende aan de Erven W. C. VAN MESDAG.

Te aanvaarden op den 1sten Mei 1857 en te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10—2 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, verkrijgbaar ten KANTORE van den Notaris

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS,** en ten verzoeke van het GEMEENTEBESTUUR van *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 13den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. BULSING, aan de Groote Markt te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

I. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Lintelo Polder*, Gemeente *Nieuwe Schans*, groot 21 B., 21 R., 20 E., bij F. L. BOUWENS onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Michiel verschijnende, huur van *f* 1011—85.

II. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Veenhuizen*, onder *Finsterwolde*, groot 47 B., 75 R., 70 E., bij P. B. ENGELKES en Vr. onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Michiel verschijnende, huur van *f* 650—00.

III. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, op den *Hamdijk*, onder *Nieuwe Schans*, groot 54 B., 92 R., 30 E., bij F. A. BOTJES en Vr. onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Michiel verschijnende, huur van *f* 686—20.

IV. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, te *'t Zandt*, groot 64 B., 4 R., 10 E., bij A. T. BRONTS en Vr. onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Midw. verschijnende, huur van *f* 457—50.

V. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, te *'t Zandt* en *Bierum*, groot 61 B., 76 R., 32 E., bij H. K. BOUKEMA en Vr. onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 451—50.

VI. De EIGENDOM eener BEHUISDE BOERENPLAATS, te *'t Zandt* en *Bierum*, groot 55 B., 19 R., 90 E., te *'t Zandt* en *Bierum*, bij de Wedw. van P. H. LUURSEMA onder vaste beklemming in gebruik, voor eene, op Midw. verschijnende, huur van *f* 450—00.

De Voorwaarden van Verkoop zullen ter SECRETARIJ op het Gemeentehuis, ten Huize van Verkoop en, benevens de Eigendomsbewijzen, ten KANTORE van den ondergeteekenden Notaris drie dagen bevorens ter inzage liggen.

Mr. J. J. CREMERS, *Notaris.*

*** Mr. **J. J. DE SITTER,** Notaris te *Groningen*, gedenkt, op DINGSDAG den 13den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te verkoopen:

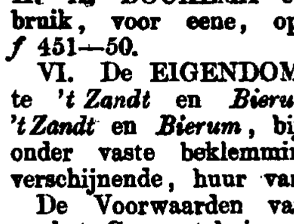

I. Eene BEHUIZING, I 136, **zijnde sedert onheugelijke jaren eene zeer beklante GRUTTERIJ,** staande in de Oude Kijk in-'t Jatstraat, op den hoek van de Visscherstraat, te *Groningen*; en

II. Een ruim PAKHUIS met BOVENWONING, staande in de Visscherstraat, achter Perc. I.

In eigendom toebehoorende aan J. L. KRUISENGA en Mejufvrouw.

Om te aanvaarden den 1sten Mei 1857, en te bezien daags vóór den Verkoop, van 10—12 en van 2—4 uur.

*** Op nader te bepalen tijd en plaats, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. den Heer A. KAMERLINGH, H.z., te *Groningen*, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris te *Groningen*, publiek worden verkocht:

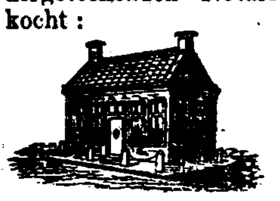

Het **TIGCHELWERK *WERKLUST,*** met de daarbij behoorende BOERENPLAATS, groot bijna 29 B., staande en gelegen onmiddelijk aan het Aduarderdiep, bij de Steentil.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

VERKOOPING VAN
Strandgoederen
te *SCHIERMONNIKOOG.*

De Notaris **BRANDSMA** zal

a. **Op Maandag den 8sten December 1856,** des namiddags precies te één uur, bij het Pakhuis voor Strandgoederen te *Schiermonnikoog*, in het openbaar, tegen gereede betaling, verkoopen:

1) Het **OVERGEBLEVEN GEDEELTE** van het Gestrande SCHOONERSCHIP *FLORA*, zittende op 't Oostênd van *Schiermonnikoog*, gevoerd door Kapitein GEORGE HILL, benevens de daarvan geborgene **TUIGAGIE,** bestaande, onder anderen, in: Eenige ZEILEN en de ANKERKETTINGS, GROOTE en KLEINE ANKERS, 1 N. TROS, STAG, WANT, LOOPEND TOUW WERK, RONDHOUT, 2 WATERVATEN, KEUKENGEREEDSCHAP, ENZ.

2) Ongeveer 2 Last **KOOLZAAD**, min of meer door Zeewater beschadigd, uit genoemd Schip geborgen.

b. **Op Dingsdag den 9den December 1856,** des morgens precies te 10 uur, ter bovengenoemde plaatse, als voren, verkoopen:

3) Het **OVERGEBLEVEN GEDEELTE** van het gestrande **KOF-TJALKSCHIP** genoemd ***HENDERICA CATHARINA,*** zittende ten Westen van 't Eiland, gevoerd geweest door Kapitein FEIJE FABER, benevens de daarvan geborgene **GOEDEREN, TUIGAGIE,** ENZ., als:

1 MAST, 2 ZWAARDEN, 1 ROER, 1 GIEK, 1 BOEGSPRIET, 1 GAFFEL, 1 BRASPIL met PALWERK, 2 GROOTZEILEN, 2 FOKKEN, 2 KLUIVERS, 1 GAFTOPZEIL, 3 JAGERS, 1 ANKERTOUW, lang 70 Vadem, 1 ANKERKETTING, lang 45 Vadem, 2 ANKERS, 1 WERPANKER, ST AND en LOOPEND WANT, 2 TROSSEN van 60 en 80 Vadem, 1 N. LOOPER van 100 Vadem, LOOPEND TOUWWERK, VALLEN, BLOKKEN, HAKEN, BOOMEN, 1 BOOT met RIEMEN, 1 KAGCHEL, 1 KOPEREN POT, IJZEREN KETEL, ENZ.

4) **245 NOORDSCHE BALKEN,** van verschillende lengte en dikte, uit laatstgenoemd Schip geborgen.

NB. MAANDAG den 8sten December, zal er des morgens te **9 uur** en ook te **12 uur,** te ***Oostmahorn*** gelegenheid zijn om bij vaarbaar Weêr over te komen.

*** Ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris te *Zuidhorn*, zal Jonkheer Mr. J. W. F. J. DU PEIJROU VAN BREUGEL, Notaris te *Winsum*, op DINGSDAG den 9den December e.k., des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein HEMSING, in het Regthuis te *Zuidhorn*, publiek verkoopen:

I. Eene voor vier jaren nieuwgetimmerde **HEEREN BEHUIZING,** waarin vijf BEHANGEN KAMERS, KEUKEN, MANGELKAMER, ruime KELDER en REGENBAK, met den daarbij behoorenden TUIN en BLOEMENKAST, te zamen 38 R. en 30 E., vrij en eigen.

II. Eene BEHUIZING met derzelver HEEM en TUIN, benevens de VASTE BEKLEMMING van 1 Bund., 94 R., 40 E. BOUWLAND, doende 's jaars tot vaste huur *f* 28—00.

Alles gelegen aan den Rijksstraatweg tusschen *Zuid-* en *Noordhorn.*

Perceel I te bezien op MAANDAG den 8sten December bevorens, 's morgens van 10—12 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te bekomen ten Kantore van den Notaris

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op ZATURDAG den 13den December e.k., des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. S. HOVEN, te *Zuidhorn*, publiek verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, zijnde eene neringrijke ***BAKKERIJ***, met derzelver ERF en TUIN, te samen groot 5 Roeden, zullende 's jaars tot vaste huur doen *f* 5—00.

II. Den EIGENDOM van bovengenoemd Perceel; alles staande en gelegen te *Briltil*, onder *Zuidhorn*, en toebehoorende aan H. E. APOL aldaar.

H. GUICHART ABRESCH, *Nots.*

WOENSDAG den 10den Dec.

1856, des namiddags te 4 uur, gedenkt JAN JANS BENNEMA, ten zijnen Woonhuize, bij het Waar te *Nieuw-Scheemda*, bij openbare opbieding te verkoopen:

I. Eene nieuwe, aanzienlijke BEHUIZING met ERF, zijnde een neringrijke ***KRUIDENIERS-WINKEL*** en ***HERBERG***, bij het Waar te *Nieuw-Scheemda*, door Verkooper bewoond.

II. Eene DITO, mede aldaar, door JACOB HARTMAN en anderen bewoond.

III. Eene DITO, mede aldaar, door HINDRIK BRINKMAN en anderen bewoond.

IV. Eene BEHUIZING, zijnde eene neringrijke ***HERBERG*** en ***KRUIDENIERSWINKEL***, met ERF, TUIN en LAND, groot 1 Bunder, 69 Roeden en 30 Ellen, aan den Grindweg te *Borgsweer*, onder *Termunten*, door JAN SCHAAFSTAL en anderen bewoond en gebruikt; — al deze Behuizingen voorzien van onderscheidene WONINGEN en GERIJFELIJKHEDEN.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van GEERT JEENS FERINGA, Bakker te *Grijpskerk*, op DONDERDAG den 11den December 1856, des avonds te vijf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING, no. 68 A, met derzelver ERF en TUIN, zijnde thans eene ***BAKKERIJ***, staande en gelegen aan de Straat, nevens de Kerk, te *Grijpskerk*; jaarlijksche grondpacht *f* 3—00.

*** Mr. **M. DE MUINCK** en Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notarissen in het Arrondissement *Groningen*, gedenken, ten verzoeke van A. D. FRANSSENS, Landbouwer te *Saaxum*, en diens Kinderen, op DINGSDAG den 16den December 1856, des namiddags te 4 uur, ten Huize van A. ROZEMA, Kastelein te *Saaxum*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOERENPLAATS**, nommer 53, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT der VASTE BEKLEMMING van 19 B., 65 R. en 60 Ellen LAND en DIJK, jaarlijksche vaste huur *f* 124—50.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 10 B., 34 R. en 50 Ellen BUITENDIJKS LAND, jaarlijksche vaste huur *f* 68—00; en

III. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 4 B., 53 R. en 60 Ellen BUITENDIJKS LAND en DIJK, jaarlijksche vaste huur *f* 25—00. — Alles staande en gelegen onder *Saaxum*, Gemeente *Oldehove*.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van de Erven van wijlen den Heer H. S. CALKEMA en Mejufvrouw J. H. HUT, Hypothecaire Crediteuren van JAN STOFFERS SCHUIT, te *Kiel-Windeweer*, op VRIJDAG den 12den December 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*, publiek presenteren te verkoopen:

Eene BEHUIZING, lett. D no. 57, met HEEM en TUIN, staande en gelegen te *Kiel-Windeweer*, Stadsgrond, kad. Sectie D nos. 577 en 578, groot 0.09.60 Ellen; bij voornoemden J. S. SCHUIT in gebruik.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen B. G. TOPPER, op MAANDAG den 15den dezer, des avonds te 6 uur, te *Hoogezand*, ten Huize van den Logementhouder K. J. NEVEN, publiek presenteren te verkoopen:

I. Eene nieuwe **BOEREN BEHUIZING**, get. lett. F, no. 14, met ERF, TUINEN en achterliggende Plaats GROEN- en BOUWLAND, groot 4 B., 94 R., staande en gelegen aan de *Kalkwijk*, Westkant, Stadsgrond.

II. Eene onbehuisde Plaats LAND, mede aldaar, Stadsgrond, groot 4.67.70 Ellen; en

III. Eene dito Plaats LAND, gelegen onder *de Kiel*, Oostkant, Stadsgr., groot 4.93.30 Ellen.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op MAANDAG den 15den December 1856, des avonds te 6 uur, in na te melden Behuizing, ten verzoeke van de Erfgenamen der onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van wijlen H. H. GLAS en Vrouw, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, no. 25, zijnde eene ***HERBERG***, ***KRUIDENIERS-***, ***VERWERS-*** en ***GLAZENMAKERSWINKEL***, met de BEKLEMMING van het HEEM, groot 18 R., 90 E., doende jaarlijks op Midw. tot huur *f* 10—00, staande en gelegen te *Oosternieland*.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 15den December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, publiek worden verkocht:

Eene wel ter nering staande **BEHUIZING** en **BAKKERIJ**, staande Westzijde in de Nieuwe Ebbingestraat, nabij de Violenstraat, no. 44 rood, in eigendom bewoond door J. B. J. HIDDING en Vrouw. Te aanvaarden op den 1sten Mei 1857, en te bezien twee dagen vóór en op den Verkoopdag van 9–12 uur.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris.*

*** Ten overstaan van den Notaris **G. BAKKER** zal, op WOENSDAG den 17den December 1856, des avonds te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Finsterwold*, ten verzoeke van de GEMEENTE GRONINGEN, publiek worden verkocht:

I. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 Bunder, 01 Roede, 40 Ellen LAND, zullende inkomstig jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 15—00.

II. De EIGENDOM van perceel I, à *f* 15—00.

III. IDEM de BEKLEMMING van 3 Bunders, 06 Roeden, 32 Ellen LAND, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 45—00.

IV. De EIGENDOM van perceel III, à *f* 45—00.

V. IDEM de BEKLEMMING van 3 Bunders, 57 Roeden, 10 Ellen LAND, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 50—00.

VI. De EIGENDOM van Perceel V, à *f* 50—00.

VII. IDEM de BEKLEMMING van 78 Roeden, 70 Ellen LAND, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 12—00.

VIII. De EIGENDOM van Perceel VII, à *f* 12-00.

IX. IDEM de BEKLEMMING van 62 Roeden, 10 Ellen LAND, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 7—50.

X. De EIGENDOM van Perceel IX, à *f* 7—50.

XI. IDEM de BEKLEMMING van 5 Bunders, 23 Roeden, 90 Ellen LAND, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 75—00.

XII. De EIGENDOM van Perceel XI, à *f* 75—00.

XIII. IDEM de BEKLEMMING van 1 Bunder, 29 Roeden, 10 Ellen LAND, liggende op den *Finsterwolderpolder*, en van 25 Roeden, 80 Ellen DIJK, zullende op Midwinter tot huur doen *f* 30—00.

XIV. De EIGENDOM van Perceel XIII, à *f* 30—00.

Alle welke Landerijen, gelegen onder de Gemeente *Finsterwold*, thans in losse huur in gebruik zijn bij H. J. LEEUWERIK, G. J. MEIJER, R. J. ROELOFS, CASPERS en ONNES.

De Voorwaarden zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van den Notaris

G. BAKKER.

Unter Bezugnahme auf die vorläufige Bekanntmachung des Magistrats der Stadt *Emden* vom 15. August d. J., zeige ich hiedurch an, dass der **Verkaufstermien** der zur immatriculirten **HERRLICHKEIT OLDERSUM** gehörigen, in dem an der *Ems* und Westeisenbahn liegenden Flecken *Oldersum* (*Haltestelle*) belegenen herrschaftlichen **BURG mit NEBENGEBÄUDE, GÄRTEN** (1 Morgen 72 Ruthen Clb.), und etwa 7 Morgen werthvollen **LANDES**,

auf den **30**ten **December d. J.**, Vormittags 10½ Uhr, im GASTHOFE zum weissen Schwan in *Oldersum*

angesetzt ist.

Die gedachte Besitzung, welche an einem mit der *Ems* in Verbindung stehenden Schiffahrts Canal belegen ist, eignet sich besonders zu **Fabrikanlagen**, und kann am 1. Mai k. J. angetreten werden.

Die Verkaufsbedingungen können bei mir eingesehen und gegen Ersatz der Copialien abschriftlich mitgetheilt werden.

EMDEN, den 29. Novembr. 1856.

E. W. BRÜCKNER,
Advocat u. Notar.

Attentie.

De ondergeteekende zich thans alhier als **PASSEMENTWERKER** gevestigd hebbende in de **Oosterstraat**, Westzijde, lett. E 193, beveelt zich bij deze minzaam aan bij het geëerde Publiek in het **maken** en den **verkoop** van KWASTEN, FRANJES, KNOOPEN, KOORDEN, WOLLEN en ZIJDEN PASSEMENTEN, ENZ. ENZ.; kunnende des verkiesende bij hem opgave der verschillende kleuren gedaan worden en verzekerd zijn van eene prompte en civiele bediening.

GRONINGEN, 2 December 1856.

J. KIRCHENER.

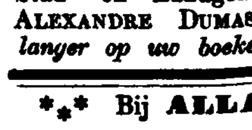

Om dadelijk of tegen den 1sten Januarij te aanvaarden, wordt op een goeden stand in de Stad *Groningen* **Te Huur** gevraagd: Eene **Gemeubeleerde BENEDENVOORKAMER** met **ALCOVE** of **klein SLAAPKAMERTJE**, tegen een matigen Huurprijs, en met inbegrip van **Bediening**, **Vuur** en **Licht**.

Adres met *franko* Brieven onder Letter A aan het BUREAU dezer COURANT.

*** In het begin van de maand JANUARIJ 1857, tijd en plaats nader te bepalen, gedenkt A. B. BAKKER, te *Siddeburen*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, geteekend letter [illegible] no. 81, zijnde eene neringrijke ***BROODBAKKERIJ***, met derzelver EIGEN HEEM en TUIN, groot 15 Roeden 80 Ellen, staande en gelegen aan den Heerweg te *Siddeburen*; en

II. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 11 R., [illegible] E. LAND, mede aldaar, onder het *Oostwold* gelegen, doende jaarlijks aan de Pastorij te *Siddeburen* tot vaste huur *f* 3—00.

Mr. J. D. TRESLING.

Bij den Vleeschhouwer **J. H. JOOSTEN** in de Gelkingestraat, zal op MORGEN, ZATURDAG-AVOND, eene buitengewoon fijne, vette **JONGE KOE** worden geslagt, en ZONDAG aan den Balk zijn te bezigtigen; verzoeke gunst.

*** Vrouw KROESE, te *Zutphen*, heeft 15 jaren zoo aan het Rheumatiek geleden, dat zij als een kind moest geholpen worden. Een **GOLDBERGERSCHE KETTING** heeft haar volkomen genezen.

De Heer J. J. NOTH, te *Haarlem*, heeft lang aan eene smartelijke Rheumatische Borst- en Maagkwaal geleden, die zich later naar handen en voeten verplaatste en eene verlamming ten gevolge had. Baden en geneesmiddelen hielpen niets, een **GOLDBERGER'S KETTING** heeft hem radicaal hersteld.

JANSJE WESTER, te *Beerta* in *Groningen*, is door zulk een **KETTING** van Chronische Rheumatische Hoofdpijnen genezen.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbel-jicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1,80—2,80—3,60—5,40.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogeveen*, J. v. d. WOLDE Jr.; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN; *Nieuwolda*, R. P v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE; *Slochteren*, H. P. HOOGHOUDT; *Uithuizen*, [illegible] SCHUURMAN NIEVEEN; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN; en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

DE PLEEGZOON. — FERDINAND HUIJCK.

Deel **1—4** der

Romantische Werken van Mr. J. VAN LENNEP,

in **13** Deelen, à *f* **1,90** per Deel, bij Inteekening.

DE ROOS VAN DEKAMA. — ELIZABETH MUSCH

zullen Deel **5—9** uitmaken.

Elk Deel is versierd met 2 Staalgravuren, en gebonden in rijk verguldén Linnen Band.

ROTTERDAM, November 1856.

Namens de gezamentlijke Uitgevers:
M. WIJT & ZONEN.

De aanmoediging, welke de Uitgevers allerwege ontvangen, doet hen uit de vele gunstige beoordeelingen, de navolgende regelen uit de *Amsterdamsche Courant* van den 27sten Oct. l.l. overnemen:

»De algemeene klagt over »dure Boeken," zoo dikwijls ook met betrekking tot VAN LENNEPS werken geuit, heeft gehoor gevonden en het tijdstip is daar dat de »Lezers" tevens »Koopers" kunnen worden. Zijn die Werken door hunnen inhoud sieraden der Vaderlandsche Letterkunde, zij worden thans bovendien sieraden voor de Bibliotheek door deze keurige uitgave. Heldere en toch compresse Druk, flink Papier, prachtige Banden, voortreffelijke Staalgravuren en een prijs zóó gering, dat het waarlijk verbazing wekt. *Ferdinand Huijck*, welke Roman vroeger de kapitale som van *f* 9 kostte, is thans, sierlijk gelijk wij zoo even beschreven uitgevoerd, voor slechts *f* 3,80 verkrijgbaar! Wij hebben met het meeste genoegen, de oude kennis met *Ferdinand Huyck* vernieuwd. Die getrouwe schetsen van voorvaderlijke zeden en gewoonten, die levendige en ware karakterschildering, die kunstig gelegde en toch eenvoudige knoop, die reeks van avontuurlijke lotgevallen, toch zoo natuurlijk en ongezocht, zooveel echte humor en ongekunsteld gevoel, waarlijk *Ferdinand Huijck* mag geëvenaard worden, maar overtroffen zeker niet. Wel heeft de schrijver GÖTHE's *Greift nur hinein in 's volle Menschenleben"* in praktijk gebragt! Bovendien, als had hij in dien goeden, ouden tijd geleefd, zoo schrijft hij. Het Werk is ook zoo echt Hollandsch, alles is zoo lokaal, dat wij het leven der hoofdpersonen zoo geheel kunnen »meêleven," en voor Amsterdammers heeft het in dit opzigt al bijzonder veel aantrekkelijks. Met zulk eene uitgave van VAN LENNEPS *Romantische Werken* voor ons, en met zijn *Ferdinand Huijck* in de hand, kunnen wij niet nalaten onzen Stad- en Landgenooten toe te roepen: *»Werpt nu toch voor eens en voor altijd de jammerlijke ongerijmdheden van* ALEXANDRE DUMAS *en consorten het venster uit, en laat* VAN LENNEP, *nu de prijs geen beletsel meer is, geen dag langer op uw boekenrek ontbreken."*

*** Bij **ALLART & VAN DER MADE**, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen:

HET

HERMANNSBURGER ZENDINGSBLAD.

Met Voorwoord van LUDW. C. LENTZ,

Evang. Luth. Predikant te Amsterdam.

De Eerste Aflevering is den 31sten October verzonden, en bij alle Boekhandelaren ter bezigtiging.

Primo Januarij 1857 zal hetzelve geregeld verschijnen; de prijs is slechts 10 Cents per vel druks gesteld.

Maandelijks verschijnen twee of drie vellen druks, naar gelang de berigten bevatten.

In een hoek van *Duitschland*, in de wegens hare woestheid beruchte Lunenburgsche Heide, ligt het Dorp *Hermansburg*. Daar is sedert eenige jaren als Herder en Leeraar werkzaam Predikant HARMS, een man, door den Heer der Kerk met uitstekende gaven toegerust, zijn ambt waarnemende, welke in den nieuweren tijd voorbeeldeloos mag genoemd worden, en wel door daden ter eere des Heeren en tot uitbreiding Zijns rijks. In die Gemeente openbaart zich een krachtdadig geestelijk leven, en wel op het gebied der Zendingszaak, die met kinderlijke belangstelling over de bekeering der Heidenen en de vreugde door het Woord Gods ontvangene genade ineenvloeit.

Spoedig ontstond er in zeer vele jonge lieden de wensch, aan het uitbreiden des Evangelie's, niet door gaven en voorbidding, maar persoonlijk te mogen arbeiden, en de aanvraag was zoo groot, dat de Eerwaarde Man zich gedrongen gevoelde den Heer te bidden hem den weg te banen, waar menschenoogen nog geenen sagen.

En de Heer verhoorde zijn smeeken, en binnen weinige jaren stond op dat nederige plekje gronds een Gedenkteeken, dat ons verkwikt doet uitroepen:

Onze God doet groote dingen;
'k Wil dus zingen
Van genade, trouw en magt.

Zelfs in onbewoonde streken
Vloeijen beken,
Lichten sterren door den nacht.

In het jaar 1849 werd dit gesticht geopend met 12 kweekelingen, die thans met den meesten zegen in *Afrika* werkzaam zijn.

Opmerkelijk is het, dat 's Heeren leiding hem juist bepaalde tot *die* streken, waar onze landgenooten wonen; daarom zijn de berigten, die van daar tot ons komen, dubbel belangrijk te achten.

Een eigen schip, *Candaze* geheeten, ligtte het anker op den 28sten October 1853, beneden *Hamburg*, om de Zendelingen naar de plaats hunner bestemming te voeren.

Hoe het nu met die Broederen gesteld is, wat de vruchten van hunnen arbeid zijn, gewenschte Lezer! dit zult gij in de uit te geven hoogstbelangrijke berigten ontwaren.

Wie onzer *kan*, ja *mag* sulks onverschillig zijn? Welnu, de gelegenheid wordt u aangeboden; beschaam onze verwachting niet.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

November 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
23	756,32	755,66	753,64	9,8	10,5	10,1	max.	max.	max.	W.t.N.	W.t.N.	W.t.Z.	betrokken.	betrokken.	regen.
24	746,55	747,52	748,95	8,8	7,9	5,7	0,95	0,86	0,76	„	N.W.	W.N.W.	wein. bew.	bewolkt.	bewolkt.
25	749,42	755,22	755,66	3,2	2,0	3,7	0,67	0,97	0,79	N.W.t.W.	N.N.W.	N.W.	betrokken.	betrokken.	„
26	758,17	756,37	756,55	-0,9	-1,3	-2,9	0,88	0,95	0,94	N.O.t.O.	O.t.Z.	O.	„	„	helder.
27	757,28	755,77	753,44	-4,5	-2,5	-3,9	0,90	0,94	0,88	O.t.Z.	„	O.Z.O.	bewolkt.	„	betrokken.
28	748,02	746,38	749,20	1,0	1,9	1,1	max.	0,98	max.	W.Z.W.	W.Z.W.	W.	„	bewolkt.	bewolkt.
29	748,61	748,41	749,50	-1,0	1,7	0,3	0,97	0,97	0.96	Z.W.	„	„	„	„	helder.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.